

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,
Tel. (8 5) 203 4696, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt, enmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-

Nr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO PAKARTOTINIS TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir pakartotinai teikia išvadoms gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. 233 „Dėl Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos administratoriaus paskyrimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-1169) 13¹ straipsnio nuostatas, užtikrinti sklandų atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įmokos (toliau – gamybos įmoka) administravimą.

Patvirtintam įmokos administratoriui, šiuo atveju Aplinkos projektų valdymo agentūrai prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, pradėjus įgyvendinti patvirtintą gamybos įmokos modelį kilo praktinių sunkumų, kuriuos būtina išspręsti dar iki 2025 metų pradžios, kai bus pradėdamos rinkti pirmosios gamybos įmokos lėšos. Didžiausius sunkumus kelia tai, kad gamybos įmokos lėšos bus renkamos ir iš tų elektros energijos gamintojų, kurių elektrinės yra mažo galingumo, kurie daugiausia elektros energiją gamina savo poreikiams tenkinti ir tik labai mažą dalį patiekia į elektros tinklus. Tokios elektrinės dažniausiai veikia miestuose, todėl dėl nustatyto 5 km spindulio, kuriame gyvenantys asmenys gali gauti gamybos įmokos lėšų, susidaro didelis skaičius gyventojų. Surenkamų gamybos įmokos lėšų sumos bus labai nedidelės, todėl kelia didelius iššūkius gamybos įmokos lėšų skirstymo kontekste, ypač kai gamybos įmokos lėšas reikia skirstyti gyventojams. Tam tikrais atvejais gali susiklostyti tokių situacijų, kai vienam gyventojui tenkanti gamybos įmokos lėšų suma sieks 0,01 cento. Atsižvelgiant į tai, įmokos administratoriaus gamybos įmokos lėšų administravimo sąnaudos bus didesnės nei pati gamybos įmokos lėšų suma, tenkanti vienam gyventojui. Dėl šios priežasties yra atliekami esminiai pakeitimai, siekiant užtikrinti, kad įmokos administratorius nepatirs nuostolių dėl pirmaisiais metais surenkamų mažų gamybos įmokos lėšų, ir siekiant sumažinti administravimo sąnaudas supaprastinant modelį ir pasirenkant mažiau finansinių išteklių reikalaujančias priemones, kas užtikrins, kad daugiau lėšų bus skirstoma visuomenei nei išleidžiama gamybos įmokos lėšų administravimui. Pagrindinis atliekamų pakeitimų tikslas, užtikrinti, kad įmokos administratorius veikėtų kuo mažiausiomis sąnaudomis, jog išleistų kuo mažiau gamybos įmokos lėšų administravimui (pvz. informuojant mažiausiais kaštais, t. y. registruoti laiškai, kaip paskutinė priemonė). Tokiu būdu siekiama užtikrinti bendruomeninių organizacijų ir gyventojų interesus, kadangi minėti subjektai gautų didesnes gamybos įmokos lėšas (kuo mažesnės įmokos administratoriaus sąnaudos gamybos įmokos administravimui, tuo didesnės sumos minėtiems subjektams).

Nutarimo projektu atlikti esminiai pakeitimai:

1. Nustatoma, kaip įmokos administratorius apskaičiuos 5 ir 15 km atstumus. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) papildomas 4¹ punktu, kuriame nurodoma, kad minėti atstumai bus skaičiuojami nuo elektrinių koordinačių. Jeigu elektrinės koordinačių neturi, bus skaičiuojama nuo žemės, žemės sklypo, kuriame įrengta ir (ar) pastatyta elektrinė, centro koordinačių. Nustatoma, kad įmokos

administratoriui minėtas koordinatės teikia VĮ Registrų centras – pagal su įmokos administratoriumi sudarytą duomenų teikimo sutartį. Šis Aprašo papildymas reikalingas siekiant užtikrinti, kad teisės aktai būtų aiškūs, tai yra svarbu, kad atstumai būtų nustatomi visur vienodai, kad įmokos administratoriui nekiltų klausimų, nuo kur reikia skaičiuoti atstumus.

2. Patikslinama, kad gyventojams nepaskirstytos gamybos įmokos lėšos bus priskiriamos prie bendruomeninėms organizacijoms skirtų gamybos įmokos lėšų, o bendruomeninių organizacijų einamaisiais metais nepanaudotos gamybos įmokos lėšos bus skirstomos kartu su kitais kalendoriniais metais surinktomis gamybos įmokos lėšomis (Aprašo 8, 22, 29 punktai).

3. Tikslinamas Aprašo 10 punktas, nustatant, kad operatoriai įmokos administratoriui papildomai turės pateikti ir elektros energijos gamintojų, t. y. juridinio asmens kodą, fizinio asmens kodą, šių asmenų kontaktinius duomenis bei valdomų elektrinių unikalios numerius ir žemės sklypo unikalios ir (ar) kadastro numerius. Įmokos administratoriui reikalingi elektros energijos gamintojų kodai ir asmens kodai tam, kad galėtų juos identifikuoti kaip konkrečius asmenis. Be šių duomenų nėra galimybės užtikrinti duomenų validumo, kad tai tikrai tas asmuo, kuris privalo mokėti gamybos įmoką. Taip pat pagal šiuos duomenis, vardą, pavardę ar juridinio asmens pavadinimą yra sukurama paskyra elektros energijos gamintojui. Kontaktiniai duomenys (*elektroninio pašto adresas, telefono numeris*) reikalingi informuojant gamintojus apie gamybos įmoką bei su jos mokėjimu susijusią informaciją. Valdomų elektrinių unikalūs numeriai ir žemės sklypo unikalūs ir (ar) kadastro numeriai reikalingi tam, kad įmokos administratorius iš VĮ Registrų centro galėtų gauti tikslius duomenis apie gyventojus, gyvenančius 5 km spinduliu aplink elektrinę.

4. Aprašas papildomas 10¹ punktu, nustatančiu, kad elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai pagal su įmokos administratoriumi sudarytą duomenų teikimo sutartį, įmokos administratoriui duomenų teikimo sutartyje nurodytu būdu ir tvarka, privalės teikti gyventojų, nurodytų Aprašo 18 punkte, kontaktinius duomenis (jeigu tokie turimi). Siekiant užtikrinti gaunamų duomenų tikslumą įmokos administratorius, vadovaudamasis duomenų teikimo sutartimi ir pateikdamas gyventojų sąrašą, kurių kontaktinių duomenų prašoma, privalės nurodyti asmens vardą, pavardę, asmens kodą. Šie kontaktiniai duomenys reikalingi tam, kad įmokos administratorius galėtų gyventojus, kuriems priklauso gamybos įmokos lėšos informuoti elektroniniu būdu apie galimybes ir nurodyti pateikti banko sąskaitos numerį, į kurį bus pervedamos gamybos įmokos lėšos. Šis būdas užtikrins, kad įmokos administratorius informacinių pranešimų siuntimui išleis mažiau gamybos įmokos lėšų administravimui.

5. Atsižvelgiant į tai, kad pirmaisiais metais gamybos įmokos lėšos bus nedidelės ir įmokos administratorius gali patirti didesnę finansinę naštą, siekiant pradėti įgyvendinti visą gamybos įmokos lėšų administravimą, Aprašas papildomas 14¹ punktu, kuriame įtvirtinama galimybė įmokos administratoriui kiekvienais metais kompensuoti patirtus pagrįstus nuostolius, neviršijančius nustatyto fiksuoto 5 procentų dydžio. Jeigu įmokos administratorius kitus kalendorinius metus pradės su nuostoliais, bet siekdamas užtikrinti gamybos įmokos lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis, numatys, kad išleis 3 procentus, iš likusių 2 procentų turės teisę kompensuoti patirtus nuostolius. Įmokos administratorius Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Agentūra) turės pateikti tai patvirtinančius dokumentus ir Agentūra patvirtins arba nepatvirtins, kad nuostoliai atsirado pagrįstai. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal elektros energijos perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatorių (toliau – operatoriai) pateiktus duomenis mokėtina gamybos įmoka už 2024 m. yra apie 200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų), iki 2025 m. vasario 10 d. elektros energijos gamintojai sumokėjo 44 tūkst. Eur.

Įmokos administratoriaus pagrįstos sąnaudos už 2024 m. yra 42 700 Eur (keturiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai eurų) darbo užmokestis (dėl sistemos sukūrimo) ir 86 700 Eur (aštuoniasdešimt šeši tūkstančiai septyni šimtai eurų) informacinės sistemos sukūrimas (programavimo darbai). Bendra sąnaudų suma 129 400 Eur (vienas šimtas dvidešimt devyni tūkstančiai keturi šimtai eurų). Atsižvelgiant į tai, įmokos administratoriaus nedengiamos sąnaudos už informacinės sistemos sukūrimą 2024 m. sudarys 32 700 Eur (trisdešimt du tūkstančius septynis šimtus eurų). 5 procentai nuo už 2024 m. surinktų gamybos įmokos lėšų sudarys apie 10 000 Eur

(dešimt tūkstančių eurų), (tuo atveju jeigu visi gamintojai sumokės gamybos įmoką), kurie yra skirti 2025 m. už 2024 m. surinktų gamybos įmokos lėšų administravimui.

Pagal įmokos administratoriaus pateiktus duomenis, planuojamos įmokos administratoriaus sąnaudos 2025 m. sudarys 371 000 Eur (tris šimtus septyniasdešimt vieną tūkstantį eurų) – 163 400 Eur (vienas šimtas šešiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai eurų) darbo užmokestis už gamybos įmokos lėšų surinkimą iš elektros energijos gamintojų, gyventojų konsultavimą, gamybos įmokos lėšų paskirstymą, bendruomeninių organizacijų paraiškų ir projektų vertinimą, 13 300 Eur (trylika tūkstančių trys šimtai eurų) informacinės sistemos tobulinimas, 34 300 Eur (trisdešimt keturi tūkstančiai trys šimtai eurų) darbo vietos kaina (5,3 darbo vietų), 98 000 Eur (devyniasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) gyventojų konsultavimas (pasitelkiant skambučių centro paslaugas), 3000 Eur (trys tūkstančiai eurų) VĮ Registrų centro paslaugos bei 59 100 Eur (penkiasdešimt devyni tūkstančiai vienas šimtas eurų) nenumatytos išlaidos (20 procentai nuo numatytų išlaidų, neįtraukiant informacinės sistemos sukūrimo ir VĮ Registrų centro paslaugų išlaidų). Atsižvelgiant į tai, įmokos administratoriaus preliminariais skaičiavimais nepadengtos sąnaudos už 2025 m. sudarys 361 000 Eur (tris šimtus šešiasdešimt vieną tūkstantį eurų). Energetikos ministerija šiuo atveju papildomai atkreipia dėmesį, kad tai yra preliminariai paskaičiuotos įmokos administratoriaus sąnaudos, o tiksli sąnaudų suma bus aiški pasibaigus kalendoriniams metams ir Lietuvos energetikos agentūrai pateikus patirtas sąnaudas patvirtinančius dokumentus.

Pagal operatorių planuojamus elektros energijos pateikimo į elektros tinklus duomenis, mokėtina gamybos įmoka už 2025 m. sudarytų 700 000 Eur (septynis šimtus tūkstančių eurų). 5 procentai nuo 2025 m. surinktų gamybos įmokos lėšų sudarys 35 000 Eur (trisdešimt penkis tūkstančius eurų), (tuo atveju, jeigu visi gamintojai sumokės gamybos įmoką).

Atsižvelgiant į tai, matoma, kad įmokos administratorius pirmaisiais administravimo metais galimai patirs nuostolį, todėl manoma, kad nuostolio kompensavimas yra tikslingas ir reikalingas, siekiant užtikrinti įmokos administratoriaus, šiuo atveju Aplinkos projektų valdymo agentūros, atliekamų funkcijų įgyvendinimą. Tačiau tam, kad nebūtų piktnaudžiaujama ir nesiikiama gamybos įmokos lėšų administruoti kuo mažiausiomis sąnaudomis, yra uždedamas saugiklis, kad privaloma stengtis administravimo funkcijas atlikti kaip įmanoma mažesnėmis sąnaudomis, kad iš nustatytų 5 proc. liktų pakankamai lėšų kompensuoti patirtą nuostolį.

6. Siekiant aiškumo tarp įmokos administratoriaus ir Agentūros, įtvirtinama, kad įmokos administratorius, teikdamas ataskaitą apie gamybos įmokos lėšų administravimą ir pažymą apie patirtas pagrįstas sąnaudas, privalės vadovautis Agentūros patvirtintomis formomis.

7. Siekiant išvengti skirtingų interpretacijų patikslinamas Aprašo 18 punktas, kuriame aiškiai nurodoma, kad siekiant užtikrinti gamybos įmokos lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis, gyventojai informuojami pirmiausia elektroniniu paštu ir įmokos administratoriaus interneto svetainėje bei socialiniuose tinkluose pateikiant informaciją, o jeigu elektroninio pašto adresas nežinomas ir asmenys savarankiškai iki nustatyto termino nepateikia reikalingų duomenų, – registruotąją pašto siunta. Taip pat įtvirtinama, kad tais atvejais, kai vienu adresu gyvena daugiau kaip vienas asmuo, jie visi informuojami vienu pranešimu. Taip siekiama sumažinti administracinę naštą įmokos administratoriui ir užtikrinti skaidrų gamybos įmokos lėšų naudojimą. Registruotosios pašto siuntos yra mokamos, o gamybos įmokos pagrindinis tikslas, kad visuomenė gautų kuo daugiau gamybos įmokos lėšų. Manoma, kad toks informavimo procesas leis užtikrinti, kad informavimas vyks kaip įmanoma mažiausiomis sąnaudomis.

8. Tikslinant Aprašo 22 punktą įtvirtinama, kad gyventojams išmokamos gamybos įmokos lėšos, kai sukaupta suma yra ne mažesnė kaip 10 Eur (dešimt eurų), išskyrus atvejus, kai gyventojai savarankiškai sužino apie gamybos įmokos lėšas ir išreiškia norą, kad gamybos įmokos lėšos būtų išmokėtos anksčiau. Gyventojų, kurie nepateikė Aprašo 18 punkte nurodytos informacijos (banko sąskaitos numerio), gamybos įmokos lėšos nekaupiamos ir priskiriamos prie bendruomeninių organizacijų gamybos įmokos lėšų. Minimalus išmokamų gamybos įmokos lėšų dydis (10 eurų) nustatomas siekiant užtikrinti, kad informavimo sąnaudos nebūtų didesnės nei išmokėtina gamybos įmokos lėšų suma. Siekiant užtikrinti gamybos įmokos lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis, minimalaus išmokamų gamybos įmokos lėšų dydžio nustatymas yra būtinas.

Pabrėžtina, kad pasitelkiant administracinės naštos skaičiavimo principais kartu su įmokos administratoriumi buvo apskaičiuota, kad vienam darbuotojui išsiųsti vieną elektroninį laišką ar paskelbti informaciją socialiniuose tinkluose kainuotų apie 2 Eur (du eurus), registruotos pašto siuntos siuntimas kainuotų apie 5 Eur (penkis eurus), (vertinant, kad vieno darbuotojo viena valanda darbo gali kainuoti 8 Eur (aštuonis eurus), pašto išlaidos registruotos pašto siuntos siuntimui bei tai, kad siunčiama informacija būtų šabloninė, skirtusi tik adresatas). Atsižvelgiant į tai, kad maksimali administravimo suma gali siekti 5 Eur (penkis eurus), buvo nustatyta 10 Eur (dešimt eurų) riba, reiškianti, kad asmuo galėtų tikėtis gauti ne mažiau kaip 5 Eur (penkis eurus) gamybos įmokos lėšų.

9. Tikslinant Aprašo 29 punktą, įtvirtinama analogiška nuostata, kad bendruomeninėms organizacijoms kvietimas dėl gamybos įmokos lėšų išmokėjimo skelbiamas, kai sukaupta suma yra ne mažesnė kaip 500 Eur (penki šimtai eurų). 500 Eur (penki šimtai eurų) nustatyti preliminarieji įvertinimai, kad už mažesnes sumas nebūtų įmanoma įgyvendinti jokių projektų, būtų tik nepagrįstai išvaistomos gamybos įmokos lėšos įmokos administratoriaus pagrįstų išlaidų kompensavimui už gamybos įmokos lėšų administravimą.

10. Aprašo 24 punkte aiškiai nurodoma, kad savivaldybės gali vykdyti projektus kartu su bendruomeninėmis organizacijomis. Šiuo atveju siekiama paskatinti savivaldybes bendruomeninių organizacijų projektus vystyti kartu. Savivaldybės gali prisidėti tiek finansiškai, tiek ir teikdamos administracinę pagalbą, tai yra koordinuojant, teikiant konsultacijas, padedant organizuoti projekto eigos veiksmus ir pan.

11. Aprašo 43 punkte aiškiau sureglamentuotas kontrolės mechanizmas. Įtvirtinama, kad Agentūra tikrindama įmokos administratorių gali atsitiktine tvarka pasirinkti 1 ar daugiau bendruomeninių organizacijų projektų ir taip patikrinti įmokos administratoriaus teikiamos informacijos teisingumą.

12. Aprašo 48¹ punkte įtvirtinama, kad įmokos administratorius, siekdamas užtikrinti gamybos įmokos lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis, vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), 23 straipsnio 1 dalies e punktu, ir turėdamas teisę gauti Aprašo 18 punkte nurodytus gyventojų elektroninio pašto adresus, su duomenų tvarkytojais sudaro duomenų teikimo sutartis (Pvz. VĮ Registrų centru, VMI, Informatikos ryšių departamentu, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ar kitomis institucijomis, kurios valdo valstybės informacines sistemas). Šis aspektas labai svarbus, siekiant padėti užtikrinti viešąjį interesą, kad visuomenei būtų skirstoma kuo daugiau gamybos įmokos lėšų (kompensacija už patiriamą tam tikrą diskomfortą gyvenant šalia elektrinių). Labai svarbu užtikrinti, kad įmokos administratorius turėtų galimybę gauti elektroninio pašto adresus iš kitų valstybės informacinių sistemų ir taip išvengti registruotosios pašto siuntos siuntimo, kuri yra mokama ir reikalauja daug finansinių išteklių, kurie geriau būtų sutaupyti ir paskirstyti visuomenei. Užkertant kelią tokiam duomenų gavimui susidaro ne visai logiška situacija, kai valstybė, valdydama kelias informacines sistemas, siekdama įgyvendinti svarbius tikslus, susijusius su viešuoju interesu – pagalba visuomenei, negalėtų pati iš savęs gauti elektroninio pašto adreso ir turėtų naudoti finansinius išteklius, skirtus visuomenei, registruotajai pašto siuntai siųsti.

13. Kiti redakciniai patikslinimai.

Įvertinant tai, kad Nutarimo projektu įgyvendinami įstatymai, kurių teisinio reguliavimo poveikis buvo įvertintas Įstatymo Nr. XIV-1169 aiškinamajame rašte, ir tai, kad Nutarimo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas.

Administracinė našta buvo skaičiuojama Nutarimo projekto priėmimo metu, šiuo etapu buvo atnaujinta ir suderinta su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (pridedama kaip priedas).

Priėmus Nutarimo projektą neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektu nesiūloma perkelti ar įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktų.

Teikiamas Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte neįtvirtinamos sąvokos.

Nutarimo projektas 2024 m. lapkričio 13 d. buvo paskelbtas viešam derinimui Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS) ir išsiųstas išvadoms gauti 22 suinteresuotiems subjektams.

Pastabas dėl Nutarimo projekto (TAIS Nr. 24-18009) pateikė Lietuvos savivaldybių asociacija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, UAB „Ignitis renewables“, VšĮ „Žiedinė ekonomika“, Aplinkos projektų valdymo agentūra prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – APVA), Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija. Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgiant į pateiktas pastabas. Pastabos suderintos darbo tvarka, taip pat pastabos, į kurias neatsižvelgta, įvertintos derinimo pažymoje. Kiti suinteresuoti subjektai pastabų nepateikė. Atkreiptinas dėmesys, kad su VĮ Registru centru nuostatos, kuriose minimas VĮ Registrų centras suderintos darbo tvarka.

Pažymėtina, kad Aprašas papildytas nauju 10¹ punktu, nustatančiu papildomą pareigą elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriui. Atsižvelgiant į tai, kad papildoma nuostata buvo įtvirtinta po viešo derinimo, nuostata su elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriumi suderinta darbo tvarka.

Atkreiptinas dėmesys, kad APVA pateikė pastabas su pasiūlymais, kuriems yra reikalingi įstatymo pakeitimai, t. y. dėl gamybos įmokos modelio keitimo, nustatant, kad surinktos ir (ar) nepanaudotos gamybos įmokos lėšos nebūtų kaupiamos ir skirstomos su kitais kalendoriniais metais surinktomis gamybos įmokos lėšomis, o būtų iš karto paskirstomos savivaldybėms, kurių teritorijoje pastatytos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 1 dalyje nurodytos elektrinės. Taip pat buvo pateiktas pasiūlymas nustatyti, kad įmokos administratoriui kompensuojamos pagrįstos sąnaudos ir dėl paramos lėšų administravimo, kad elektros energijos gamintojai gamybos įmoką mokėtų tik tais atvejais, kai jų mokama įmoka būtų ne mažesnė kaip 50 Eur (penkiasdešimt eurų), panaikinti nuostatą, numatančią, kad informacinės sistemos tobulinimo išlaidos negali būti didesnės nei įmokos administratoriaus paraiškoje dalyvauti atrankoje dėl įmokos administratoriaus paskyrimo nurodytos informacinės sistemos sukūrimo ar tobulinimo išlaidos, nustatyti, kad projektai gali būti vykdomi netik 15 km spinduliu aplink elektrinę, kaip nustatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 9 dalies 1 punkte, bet ir už 15 km spindulio ribos, kai tai yra seminarai, mokymai, konferencijos.

Pateikti pasiūlymai prieštarauja Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymui, todėl negali būti įgyvendinti, yra suderinti su APVA, tačiau priimtas sprendimas šiuos aspektus pabrėžti lydraštyje. Atkreiptinas dėmesys, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 8 dalyje įtvirtinta, kad surinktas ir (ar) praėjusiais laikotarpiais nepanaudotas gamybos įmokos lėšas įmokos administratorius Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal su gyventojais ir bendruomenine organizacija, vykdančia šio straipsnio 9 dalyje nurodytus projektus, pasirašytą finansinės paramos sutartį išmoka gyventojams ir bendruomeninėms organizacijoms. Jūrinio vėjo parko surinktos paramos lėšos pervedamos iš karto savivaldybėms, gamybos įmokos lėšos turi kitokį modelį, čia tikslas, kad bendruomeninės organizacijos gamybos įmokos lėšas gautų tiesiogiai. Gamybos įmokos modelio esmė yra leisti bendruomenėms pačioms spręsti, kaip geriausiai panaudoti gautas lėšas jų poreikiams, tai stiprina bendruomenių savarankiškumą ir pasitikėjimą savivalda, mažina biurokratiją ir didina piliečių įsitraukimą. Bendruomeninės organizacijos ir gyventojai dažniausiai geriausiai supranta vietos problemas ir gali lėšas efektyviai nukreipti į specifinius projektus ar poreikius, todėl gamybos įmokų nauda bus juntama tiesiogiai tam tikrose teritorijose ar gyventojų grupėse, kurios patiria didesnę elektrinių poveikio naštą. Savivaldybėms skiriamos

nepanaudotos lėšos gali būti nukreiptos į platesnės apimties projektus, kurie gali neatitikti pirminio gamybos įmokos tikslo – palankesnio visuomenės požiūrio į atsinaujinančių išteklių plėtrą.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad gamybos įmoką už praėjusius kalendorinius metus elektros energijos gamintojai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, įmokos administratoriui sumoka iki einamųjų metų sausio 31 dienos. Atsižvelgiant į minėtą nuostatą, pateiktas pasiūlymas dėl elektros energijos gamintojų mokamos gamybos įmokos, kai ji pasiekia 50 Eur (penkiasdešimties eurų) ribą, prieštarauja Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymui.

Pažymima, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 9 dalyje įtvirtinta, kad „projektai, kuriems skiriamos gamybos įmokos lėšos, atrenkami įmokos administratoriaus, vadovaujantis Vyriausybės nustatyta tvarka ir turi atitikti šias sąlygas: 1) projektai vykdomi 15 km spinduliu aplink šio straipsnio 1 dalyje nurodytas elektrines; <...>“.

Nutarimo projektas 2025 m. sausio 22 d. pateiktas Vyriausybei svarstyti (TAIS Nr. 24-18009(2) ir gauta Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės išvada Nr. NV-196. Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgiant į pateiktas pastabas.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Tvarios energetikos politikos grupė, tiesioginė rengėja – patarėja Brigita Banuškevičė, tel. +370 656 76 511, el. p. brigita.banuskevice@enmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. Nutarimo projekto 3 priedas.
4. Nutarimo projekto ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ataskaita.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas